

Trafiken i praktiken Åk 2-3

Hitta den röda tråden i ditt trafikarbete

Det är viktigt att trafikundervisningen löper som en röd tråd genom grundskolan. För att trafiksäkerhetsarbetet ska ge någon effekt så bör det finnas med som ett inslag i vardagen. Vi är medvetna om att det inte är lätt att hitta ett bra sätt att få in det naturligt i undervisningen, så därför ger vi här några tips på hur ni kan använda trafiken som ett tema i vardagen. Kanske som ett avsnitt i något ämne eller som värderingsövningar och intressanta diskussionsunderlag.

Trafiken är något som alltid är närvarande i elevernas vardag, därför kan du som pedagog alltid starta vid elevernas egna upplevelser. Det kan förankra de kunskaper som ni ändå arbetar med i skolan och vara ett tillfälle för eleverna att ha inflytande över sin egen situation.

Förutsättningar för elever i åk 2-3

Barn uppfattar trafiken på ett annat sätt än vuxna, och har andra förutsättningar att lära sig om säkerhet i trafiken.

Barn saknar erfarenhet och förmåga att överblicka en situation. Trafikskyltar, vägmärken och trafikregler är svåra att förstå och barn har inte lika lätt att lära sig som äldre barn och vuxna har. Även om barn har lärt sig att korsa en gata har de inte lika lätt att applicera denna kunskap när de korsar en annan gata.

Eleverna i denna ålder ska inte röra sig själva i trafiken, men de flesta börjar använda sin cykel som transportmedel. Vi fortsätter att lära oss om trafiken, men även att göra roliga övningar med cykeln förbereder eleverna på mötet med trafiken.

Praktiska övningar

Närmiljö

Vilka trafikregler kommer eleverna i kontakt med längs sin skolväg? Finns det platser som kräver ett större eget ansvar? Låt eleverna studera sin skolväg och genom karta eller promenad beskriva detta för sina kompisar.

Hållbart resande

Hur tar eleverna sig till och från skolan? Jämför gärna med när de gick i åk 1. Gör ett träd. Löven på träden är elevernas resvanor, de som transporteras på samma sätt har samma färg. På vilka sätt kan man ta sig till skolan, bestäm en färg för varje sätt. Eleverna kan välja den färgen som symbo-

liserar hur de tog sig till skolan idag. Eleverna kan sedan berätta för varandra om vad som är bra med just det sättet de valde. Finns det något som inte är bra? Kan eleverna tänka sig att de skulle kunna ta något annat löv någon annan dag? Varför? Eleverna får sätta upp dagens transportsätt på trädet. Detta kan vara en övning som fortgår. Pedagoger kan då ha i åtanke om skolan har något mål som just gäller transporter till och från skolan.

Vandrande skolbuss

Uppmuntra till vandrande skolbuss på föräldramötet. Låt föräldrarna diskutera vilka som kan dela på uppgiften samt var samlingspunkten kan vara. Se www.orebro.se/hallbarutvecklingiskolan och www.ncff.nu under Våra områden/Gå och cykla till skolan/Verktyglådor

Anmäl klassen till tävlingen ”Gå och cykla till skolan” på www.ncff.nu

Trafikkunskap

När eleverna arbetar med sin skolväg får de ställa sig frågan om det finns några regler att följa. Låta alla berätta om de regler de känner till. Låt även eleverna fundera på vems ansvar det är att följa dessa regler. Finns det ställen de själva måste vara mer uppmärksamma på? Viktigt att ta upp är övergångsställen, cykelns utrustning, bälteslagen m.m.

Säker cykel

Cykelhjälm

Nu är det viktigt att introducera hjälmens betydelse.

Boka gärna ett cykelhjälmpaket på www.orebro.se/hallbarutvecklingiskolan:

Paketet innehåller:

- Lån av en minicykelhjälm. Är perfekt för att visa hjälmens betydelse, med hjälp av ägg.
- Ett exemplar av ”Fem goda skäl att använda cykelhjälm” – ett underlag som du även kan beställa själv för utdelning till klassen.

Säker cykel

Av alla cykelolyckor är ca 40% orsakade av tekniskt fel på cykeln. Ordna en säker cykelkontroll då eleverna tar med sin cykel och ni tillsammans kollar att den är säker. Kriterier och material finns på www.orebro.se/hallbarutvecklingiskolan.

Teknikbana

Banan kan förändras med hjälp av skyltar, konor och hopprep. Låt eleverna själva förbereda dagens bana. Visa gärna banan för någon annan klass, och cykla tillsammans. Förslag till bana finns på www.orebro.se/hallbarutvecklingiskolan.

Trafik i vardagen

Trafiken i skolämnen

Matte:

- Geometri; Att rita skyltar är roligt. Ta en skyltjakt i närområdet. Ta kort på de skyltar ni hittar. Gå hem och ta reda på vad de betyder. Låt eleverna rita sin skylt och berätta om den.
- Procent/Diagram/Tabeller: Räkna bilar (Färger, antal personer i bilen, manliga eller kvinnliga förare mm), personer med eller utan cykelhjälm (kön, ålder).
- Hastighet/sträcka/tid: Hur långt är det till skylten? Hur lång tid tar det för bilen att åka en viss sträcka? Hur fort går/springer/cyklar vi jämfört med bilens hastighet?

Svenska:ordklasser

- Gör listor under pratet om regler och ansvar (se inforutor). Dela upp listorna utifrån ordklasser och använd orden sedan i berättelser och läxor.

Idrott och hälsa:

- 30 min om dagen; cykelbana, titta på närområdet och skolgården. Finns det någon möjlighet för eleverna att skapa en spännande cykelbana som kan användas när det spritter i benen?

Bild:

- Vilka skyltar borde finnas? Titta på befintliga skyltar, låt eleverna skapa en egen skylt med motivation om användningsområde. Låt gärna eleverna argumentera för och emot.

Praktisk säkerhet

Vid utflykter går/cyklar ni alltid på rätt sida. I bil och buss används alltid bilbälte på samtliga. Vid promenader och cykelturer uppmärksammas övergångsställen/korsningar. Cykelhjälm används av både barn och vuxna vid gemensamma cykelutflykter.

Temaarbete

Storyline: Hasselmusen Hjulius

Eleverna får träffa Hjulius som är en hasselmus. Han bor i området och har helt plötsligt hamnat i något som kallas trafiken. Han är rädd och undrar vad som händer. Genom ett brev berättar han för eleverna om sina upplevelser och sin rädsla. Han ber eleverna om hjälp att förstå och få tips på hur han ska klara sig i trafiken. Hjulius uppmärksammar även cykeln och vill veta mer om den.

I Storyline ges möjlighet att bland annat arbeta med:

- Ett praktiskt arbetssätt
- Samarbete och kompromisser
- Hur det egna handlande påverkar vår miljö och andra människor
- Budskap i bilder och texter samt muntlig framställan
- Hur man beskriver en person
- Miljöfrågor
- Hälsfrågor

- Samhällets ansvar för transporter, trafik och miljö
- Matematik
- Grammatik

Använd materialet som inspiration i ert arbete. Plocka delar som passar ert arbetssätt, eller använd konceptet rakt av. Teknik- och miljöpedagogerna på Tekniska förvaltningen kommer gärna och handleder er i ert arbete.

Bra länkar

www.skolverket.se

BRUK är ett verktyg för självskattning av kvaliteten i samtliga läroplansstyrda verksamhetsformer. Självskattningen görs med hjälp av indikatorer som är framtagna med utgångspunkt i nationella styrdokument. Sex kriterier är uppsatta inom trafikområdet, det finns även en självskattningsblankett.

www.trafikverket.se

gå ner längst ner på sidan och klicka på "Skolpersonal", finns mycket intressant och roligt för både pedagog och elev. Titta gärna på det material som är bra att ladda ner.

www.trafikforlivet.nu

Göteborgs Stad har ett gediget material för ett långsiktigt arbete med trafik i skolan. Missa inte ungdomssidan www.mopeden.nu

www.trafiksakraskolan.se

Malmö Stads trafikwebb. Mycket för alla åldrar, även information till pedagogerna.

www.ntf.se

har en innehållsrik sida, där det lönar sig att titta runt. Tips är shopen med bra material och musik. Kika gärna efter Bältdjuret Buddy. Gå gärna in på den lokala sidan www.ntf.se/orebro

www.ncff.nu

på hemmaplan har vi initiativtagarna till "Gå och cykla till skolan", de har också mycket information om "Vandrande skolbussar".

www.malmo.se

Malmö stad har ett trevligt arbetsmaterial för F-3 – miljö och hållbarhet/hållbar stads och trafikmiljö/hållbar trafikmiljö/vänlig väg till skolan.

www.paegnaben.se

ännu mer pedagogiskt material från Göteborg.

www.trafikverket.se/ddd

För de äldre eleverna och deras pedagoger finns Trafikverkets sajt "Don't drink and drive". Här finns bland annat fakta och kostnadsfritt skolmaterial för dialog och reflektion om alkohol i trafiken.

www.cykelhjaltarna.se

Konkreta förslag på hur skolan inspirerar eleverna att cykla mer. Eleverna har även möjlighet att bli "cykelhjältar".

Tips och hjälp

- Teknik- och miljöpedagogerna kan hjälpa din skola med att komma igång med Trafikdiplomeringen, Trafiken i praktiken och Grön Flagg.
Se www.orebro.se/hallbarutvecklingiskolan
- Låna skolcyklar. Gratis utkörning/hämtning. Ring 019-21 19 09
- Bilkåristerna
- Cykelfrämjandet
- NTF